

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 45/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 203/2004 a namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 15 C 203/2004 z 24. októbra 2013 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 203/2004 (ďalej len „napadnuté konanie“) a vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom okresného súdu sp. zn. 15 C 203/2004 z 24. októbra 2013 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta postup okresného súdu v jeho veci *„o odškodnenie poistného plnenia s Kooperatíva Poistovníou a. s.“*, ktorá je vedená pod sp. zn. 15 C 203/2004.

Podľa názoru sťažovateľa *„vznikajú zbytočné súdne prietahy od samého začiatku konania v roku 2004“*.

Sťažovateľ v ďalšej časti sťažnosti poukazuje na to, že okresný súd podľa jeho názoru aj nesprávne aplikoval niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a nevyžiadal niektoré dôkazy, čo považuje za jeho diskrimináciu. V dôsledku uvedeného okresný súd rozhodol podľa názoru sťažovateľa vo veci nesprávne, pričom rozhodnutiu chýba aj riadne odôvodnenie.

Aj keď obsah sťažnosti nie je celkom zrozumiteľný, je podľa názoru ústavného súdu zrejmé, že sťažovateľ sa na základe uvedených skutočností domáha, a to napriek tomu, že vec je v súčasnosti v odvolacom konaní na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 203/2004 porušil jeho základné práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, že okresný súd rozsudkom vo veci vedenej pod sp. zn. 15 C 203/2004 (dátum vydania napadnutého rozsudku v sťažnosti nebol uvedený, pozn.) porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, a preto ho navrhuje zrušiť.

Ďalej sa sťažovateľ domáha, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € a aby mu v konaní pred ústavným súdom ustanovil advokáta na základe splnomocnenia, ktoré ku sťažnosti pripojil.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 203/2014

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prieťahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným

právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je

akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Ústavný súd konštatuje, že predmetom sťažnosti v tejto časti je preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľa, podľa ktorého postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 203/2004 malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 24. októbra 2013 rozhodol rozsudkom v merite veci a po podaní odvolania sťažovateľom predložil vec na rozhodnutie krajskému súdu 14. marca 2014. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodnutím vo veci ešte pred dorúčením sťažnosti ústavnému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa, a preto už nemohol v čase doručenia sťažnosti žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne spôsobiť prieťahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať sťažovateľom v sťažnosti označené práva.

Keďže sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu až 16. októbra 2014, t. j. v čase, keď okresný súd už vo veci samej nekonal, v dôsledku čoho už k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 15 C 203/2004 z 24. októbra 2013

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je

ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, IV. ÚS 362/2010, IV. ÚS 372/2010).

Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj urobil), o ktorom je oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu, ktorému bol súdny spis okresného súdu spolu s odvolaním predložený na rozhodnutie 14. marca 2014, v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi v nej uvedenými vrátane ustanovenia advokáta na konanie pred ústavným súdom nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2015